

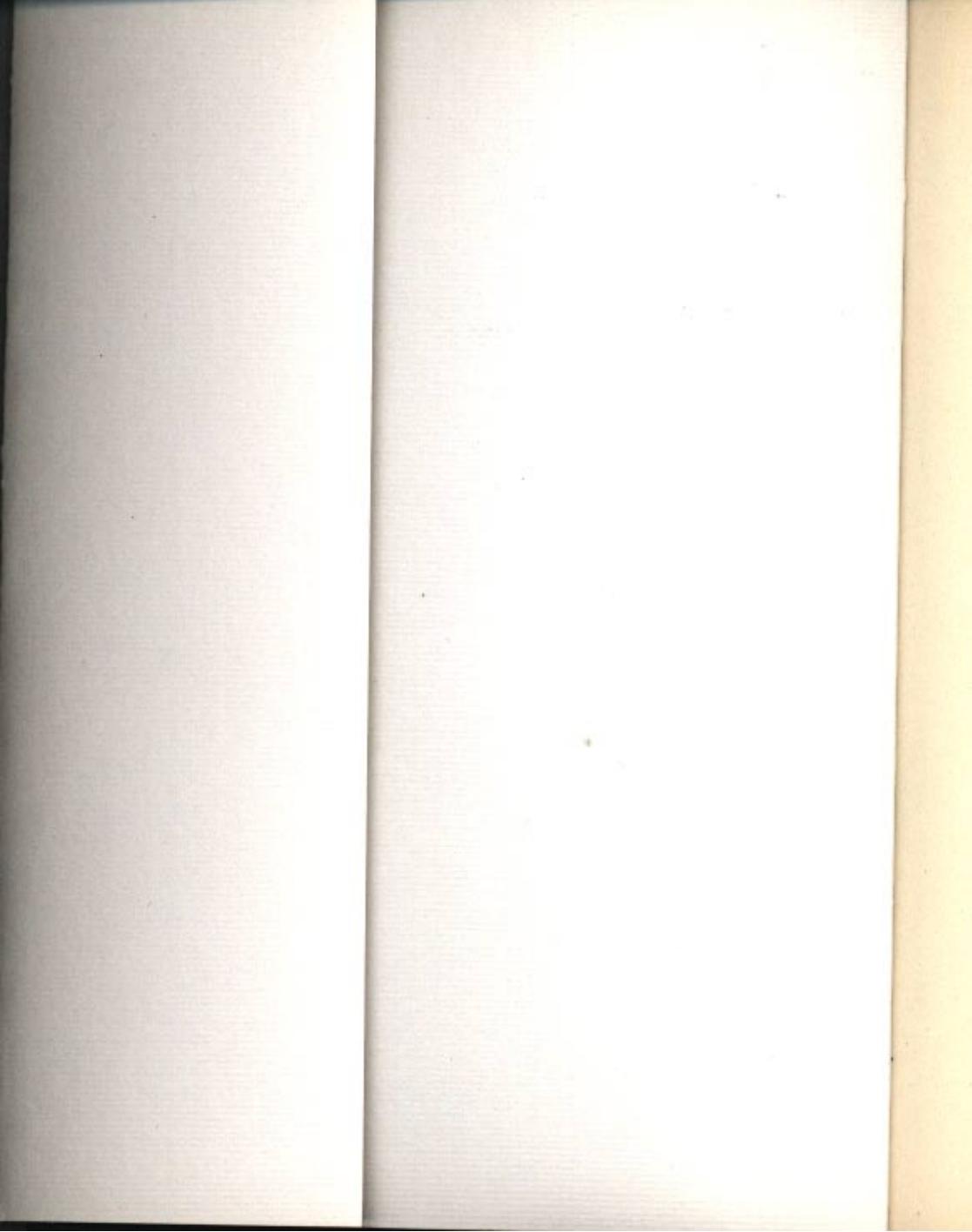

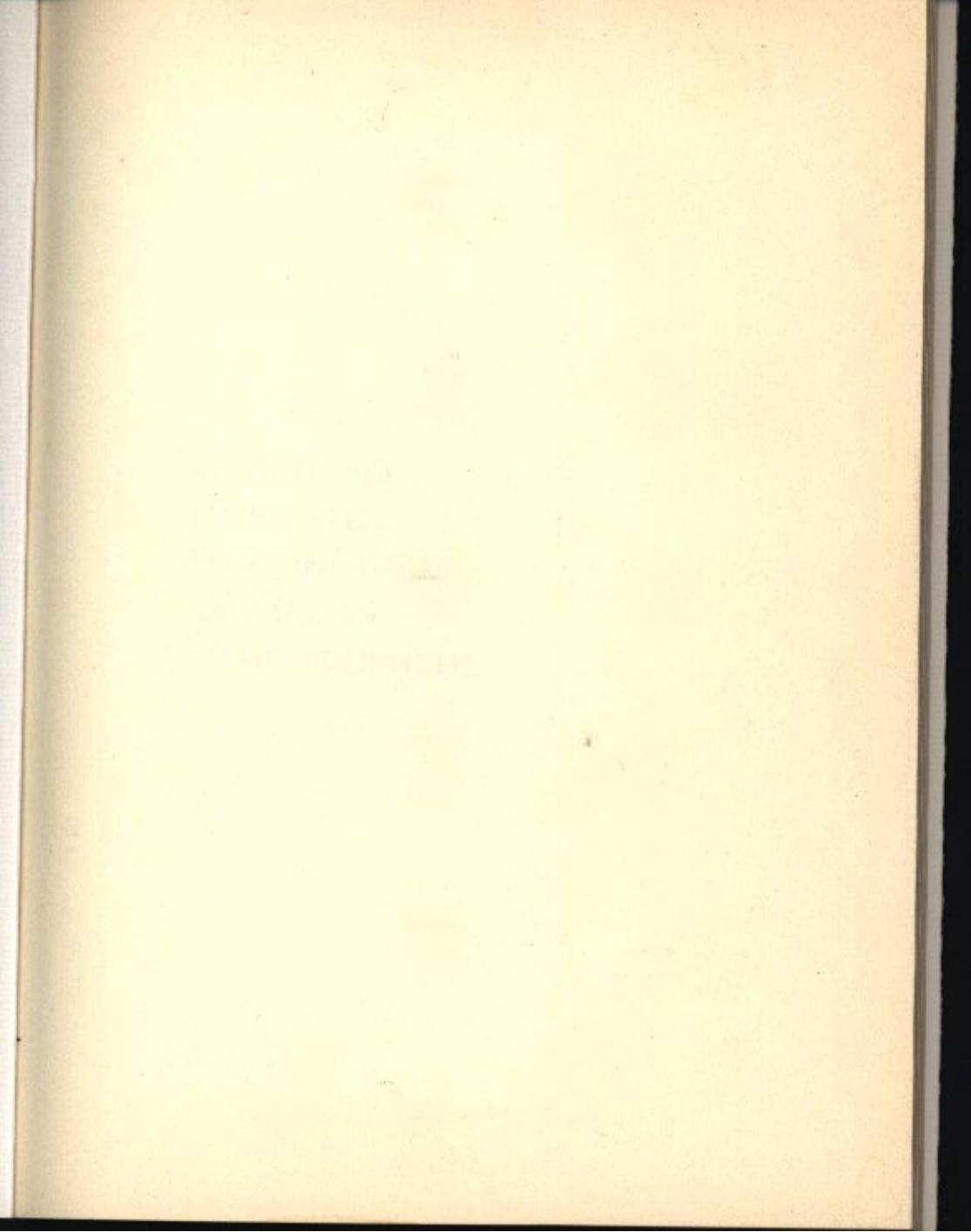
ΚΤΗΡΙΟ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ
Ακαδημίας 48 και Σίνα

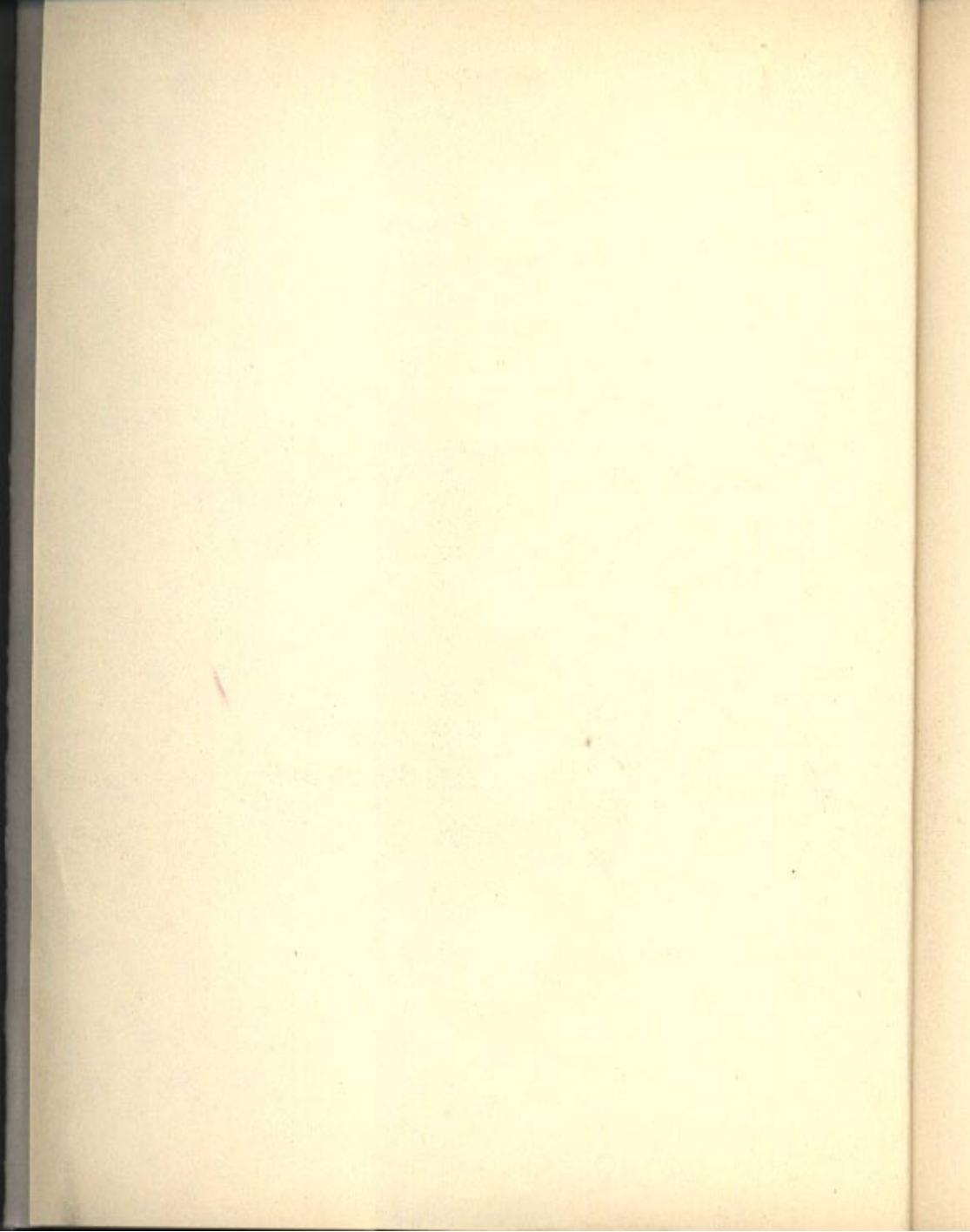
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

CHARTERED

LIBRARY

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARIES

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARIES

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARIES

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

ΚΤΗΡΙΟ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ
Ακαδημίας 48 και Σίνα
(Είσοδος από Σίνα)

A. - I. Δ. Μεταξάς

Εργαστήριο Πολιτικής Επικοινωνίας και Μέσων Πληροφορικής

A. - J. D. Metaxas

Laboratory of Political Communication (in Greek)

Laboratoire de Communication Politique (en grec)

*Εργαστήριο Πολιτικής Επικοινωνίας και μέσων πληροφόρησης
κτήριο Κωστή Παλαμά, Ακαδημίας 48 & Σίνα*

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Καθηγητής **A.-I.D. ΜΕΤΑΞΑΣ**
τηλ. 36.36.338, φαξ. 36.18.488
e-mail: aidmetax@pspa.uoa.gr

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Αναπληρωτής Καθηγητής **M. ΣΠΟΥΡΔΑΛΑΚΗΣ**
τηλ. 36.88.908, φαξ. 36.18.488
e-mail: mspour@cc.uoa.gr

ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Κώστας ΓΕΩΡΓΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ:

Κριτικός του Θεάτρου. Καθηγητής στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών

Χρήστος ΓΚΟΡΤΣΟΣ:

Επίκουρος Καθηγητής του Παντείου Πανεπιστημίου, Γενικός Γραμματέας της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών

Άγγελος ΔΕΛΗΒΟΡΙΑΣ:

Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Διευθυντής του Μουσείου Μπενάκη

Σπύρος ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΣ:

Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Σκηνοθέτης

Νίκος ΚΑΛΟΥΠΤΣΙΔΗΣ:

Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Γιώργος ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ:

Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Διευθυντής του Ινστιτούτου Συνταγματικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Αθηνών

Πασχάλης ΚΙΤΡΟΜΗΛΙΔΗΣ:

Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Διευθυντής του Κέντρου Νεοελληνικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών

Κώστας ΚΩΣΤΗΣ:

Καθηγητής του Πανεπιστημίου
Αθηνών, Πρόεδρος του Τμήματος
Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας
Διοίκησης

Χρήστος ΛΑΖΟΣ:

Διευθυντής του Εθνικού Κέντρου
Βιβλίου

Λάνα ΜΑΝΔΗΛΑ:

Επαίρος της Γενναδείου Βιβλιοθήκης

Αριστείδης ΜΑΝΩΛΑΚΟΣ:

Δημοσιογράφος, Πρόεδρος της
Ένωσης Συντακτών Ημερησίων
Εφημερίδων Αθηνών (Ε.Σ.Η.Ε.Α.)

Κώστας ΜΑΥΡΙΑΣ:

Καθηγητής του Πανεπιστημίου
Αθηνών, Πρόεδρος του Επιστημο-
νικού Συμβουλίου της Βουλής των
Ελλήνων

Γιώργος ΜΑΥΡΟΣ:

Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. του Ιδρύ-
ματος «Λύλιαν Βουδούρη»

Ελίζα ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ:

Καθηγήτρια του Εθνικού Μετσοβείου
Πολυτεχνείου. Πρόεδρος του Δ.Σ.
και Διευθύντρια του Εθνικού
Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών
(Ε.Κ.Κ.Ε.)

Αντώνης ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Γραμματέας του Δ.Σ. του Κοινω-
φελούς Ιδρύματος Αλέξανδρος
Σ. Ωνάσης

Γιώργος ΠΑΣΧΟΣ:

Καθηγητής του Πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκης, Πρόεδρος του Τμή-
ματος Πολιτικών Επιστημών

Αδαμάντιος ΠΕΠΙΕΛΑΣΗΣ:

Καθηγητής των Πανεπιστημίων
California at Berkeley και Virginia,
Αντιπρόεδρος του Ιδρύματος
Μελετών Λαμπράκη

Σάββας ΡΟΜΠΟΛΗΣ:

Καθηγητής του Παντείου Πανε-
πιστημίου, Πρόεδρος του Ινστιτούτου
Εργασίας (IN.E) της Γενικής
Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας
(Γ.Σ.Ε.Ε.)

Αργύρης ΦΑΤΟΥΡΟΣ:

Ομότιμος Καθηγητής του Πανε-
πιστημίου Αθηνών, Πρόεδρος του
Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Κώστας ΓΟΥΛΙΑΜΟΣ:

τ. Καθηγητής του Πανεπιστημίου
της Ottawa, Διευθυντής του Κυπρι-
ακού Κέντρου Μελετών

Νίκος ΔΕΜΕΡΤΖΗΣ:

Αναπληρωτής Καθηγητής του
Πανεπιστημίου Αθηνών

Πέρσα ΖΕΡΗ:

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του
Παντείου Πανεπιστημίου, Διευθύντρια
του Τομέα Επικοινωνίας στο Τμήμα
Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής
Ενημέρωσης

Νικίας ΛΟΥΝΤΖΗΣ:

Συγγραφέας

Χρήστος ΛΥΡΙΝΤΖΗΣ:

Αναπληρωτής Καθηγητής του
Πανεπιστημίου Αθηνών, Διευθυντής
του Τομέα Πολιτικής Επιστήμης και
Δημόσιας Διοίκησης στο Τμήμα
Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας
Διοίκησης

Ηλίας ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ:

Αναπληρωτής Καθηγητής του
Πανεπιστημίου Αθηνών, Διευθυντής
του Προγράμματος Μεταπτυχιακών
Σπουδών Πολιτικής Επιστήμης και
Κοινωνιολογίας, Αντιπρόεδρος της
Ελληνικής Εταιρείας Πολιτικής
Επιστήμης

Μαρία ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ-ΜΑΛΟΥΤΑ:	Αναπληρωτρια Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών
Στέλιος ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ:	Αναπληρωτής Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών
Πόπη ΣΠΑΝΟΥ:	Αναπληρωτρια Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών
Μάνος ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ:	Επιψελητής της Εθνικής Πινακοθήκης, Διευθυντής του Μουσείου Φρυσίφα

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ
Αναπληρωτής Καθηγητής Χαράλαμπος Χρυσανθάκης

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ
ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 287/1986

Άρθρο 1.

Ίδρυση

Ιδρύεται στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών, εργαστήριο πολιτικής επικοινωνίας και μέσων πληροφόρησης.

Το εργαστήριο ανήκει στον τομέα πολιτικής επιστήμης και μέσων μαζικής επικοινωνίας και εξυπηρετεί το γνωστικό αντικείμενο της πολιτικής επικοινωνίας.

.....

Το «ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ» του Πανεπιστημίου Αθηνών επιδιώκει τη διαχλαδική έρευνα και τη διεπιστημονική συνεργασία πάνω σε θέματα που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το γνωστικό αντικείμενο που περιγράφει ο τίτλος του. Το Εργαστήριο λειτουργεί στο πλαίσιο του Τομέα Πολιτικής Επιστήμης του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών και συνεργάζεται με άλλους Τομείς, Τμήματα, Πανεπιστήμια, πολιτικούς, μορφωτικούς και πολιτιστικούς φορείς του εσωτερικού ή του εξωτερικού που έχουν ανάλογους στόχους και επιδιώξεις. Η συνεργασία του με την Πολιτεία, όταν αυτή του ζητηθεί, περιορίζεται σε έργα γνωμοδοτικού ή ερευνητικού χαρακτήρα και γίνεται με απόλυτη τήρηση των αρχών της ακαδημαϊκής ελευθερίας και ανεξαρτησίας γνώμης όπως προβλέπεται και κατοχυρώνεται από τη διεθνή και την ελληνική συνταγματική τάξη.

A-I.D. Μεταξάς

which he could. He had been sent to the Bank
of England with instructions to do his best
and to see if he could get some good funds
out of a person who was entitled to them according
to his will. The old man left him a large sum
of money which he wanted him to invest. However,
he was not able to do so because he did not know
what to do with it. He then turned to the Bank
of England and asked them to help him. They
agreed to do so and gave him a loan. This
loan helped him to invest his money and he
was able to make a lot of money. He then
paid off the loan and became rich.

After this, he

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A - ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ	19
B - ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΕ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	39
Γ - ΑΡΧΕΙΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ	43
Δ - ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΓΛΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	53
E - ΘΕΣΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	57

A. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

Οι ερευνητικοί «Τομείς» διαχρίνονται χυρίως αναλυτικά και λιγότερο πραγματικά αφού ο καθένας εξετάζει μια πλευρά ενός ενιαίου γνωστικού αντικειμένου: του πολιτικού. Ο διαχωρισμός είναι συνεπώς συμβατικός ώστε αφενός να καλλιεργείται η ανάπτυξη εννοιολογικών και μεθοδολογικών εργαλείων που να αντιστοιχούν στις ιδιαιτερότητες κάθε μιας από τις ερευνώμενες περιοχές και αφ' ετέρου σταθερά να υπενθυμίζεται η αλληλεξάρτηση η οποία υφέρπει και χαρακτηρίζει τις «σχέσεις» των Τομέων μεταξύ τους.

I. ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

Έχει ως έργο την καταγραφή και ανάλυση του σύγχρονου ελληνικού πολιτικού λόγου, αλλά και γενικότερα τόσο της δημόσιας όσο και της ιδιωτικής εξουσιαστικής έκφρασης σε ορισμένες από τις σημαντικότερες μορφές της (λ.χ. άμεσες, έμμεσες, λεκτικές, εξωλεκτικές, επίσημες, ανεπίσημες, κειμενικές ή εικονιστικές, σταθερές ή κινούμενες).

Στον Τομέα αυτόν παρακολουθούνται, αποτυπώνονται και κατηγοριοποιούνται φαινόμενα σύγχρονης πολιτικής ομιλίας εκτός της εκλογικής η οποία ανήκει στον επόμενο ιδιαίτερο χώρο έρευνας. Σε ό,τι αφορά τον εξουσιαστικό λόγο αναλύονται τα δομικά και μορφολογικά του χαρακτηριστικά και αναζητείται η σχέση του με τις ιστορικές, κοινωνικές και πολιτισμικές μεταβλητές τόσο τις εθνικές, όσο και εκείνες άλλων χωρών με τις οποίες η ελληνική κοινωνία δρίσκεται σε επαφή.

Επισημαίνονται φαινόμενα απεικονιστικής, παραλλακτικής και ανεικονιστικής απόδοσης της πολιτικής πραγματικότητας και

αναζητούνται οι λόγοι της μιας ή της άλλης παραστατικής ή παραστασιακής επιλογής.

Ιδιαίτερη καταγραφή και μελέτη επιφυλάσσεται στα φαινόμενα της αισθητικοποίησης της πολιτικής και στα ειδετικώς παραπλήσια θέματα όπως εκείνα της άτυπης διπλωματίας (πολιτιστικής, επιχειρηματικής ή άλλης). Συγκροτείται εδώ ένα corpus μιας φαινομενικά «ανεξουσιαστικής» συμπεριφοράς, τακτικού ή στρατηγικού επικοινωνιακού χαρακτήρα, που συχνά είτε λειτουργεί παράλληλα με τις τυπικές εξουσίες ή υποκαθίσταται σε αυτές ή και τις εκτοπίζει.

Τέλος αναλύονται και δοκιμάζονται, συχνά με προσομοιωτικές διαδικασίες, οι κυριότερες τεχνικές ή αρχές επικοινωνιακής αποδοτικότητας. Η «αναλογική επανεισαγωγή αξιών», η παραγωγή «καθησυχαστικής ταυτότητας», οι επιταγές της «κατανοητικής συμμετρίας», της «κοινωνικής εναρμόνισης», της «τακτικής αοριστίας» αλλά και της «τεχνικής ομολογίας», αποτελούν μερικά από τα αντικείμενα σταθερής καταγραφής και κριτικής αξιολόγησης.

II. ΤΟΜΕΑΣ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

‘Οπως η ονοματοδοσία του δηλώνει έχει ως αποκλειστικό έργο την παρακολούθηση και καταγραφή των εκλογικών διαδικασιών καθώς και των στρατηγικών και τακτικών επικοινωνιακών σχεδιασμών με τους οποίους οι διαδικασίες αυποστηρίζονται».

Πρόκειται για τον κατ' εξοχήν τομέα περιοδικής πολιτικής επικοινωνίας που επιδιώκει να συγκεντρώσει και να αποτυπώσει τις ατομικές ή συλλογικές «παραστασιακές διαμεσολαβήσεις», κάθε τύπου, με τις οποίες επιχειρείται η διαμόρφωση εικόνας των υποψηφίων (βουλευτών, δημάρχων, νομαρχών ή συνδικαλιστών), των κομμάτων, των εργατικών ενώσεων ή άλλων φορέων (λ.χ. επιχειρηματικών ή καλλιτεχνικών) που διεκδικούν πολιτική, κοινωνική ή πολιτιστική «εξουσία» μέσα από διαδικασίες εκλογών.

Επιδίωξη επίσης του Τομέα είναι η καταγραφή και ανάλυση και κυρίως η προσπάθεια εξήγησης των σημειούμενων αλλαγών στις μεθόδους και στα εργαλεία επικοινωνίας που χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια των εκλογικών αναμετρήσεων σε εθνικό, περιφερειακό, τοπικό και ιλαδικό επίπεδο.

III. ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ

Σε άμεση συνεργασία με τον προηγούμενο Τομέα έχει ως έργο τη μελέτη και αξιολόγηση τόσο των καταγραφικών όσο και των διαμορφωτικών δημοσκοπήσεων.

Πρώτιστο ενδιαφέρον στο χώρο της Πολιτικής Επικοινωνίας εμφανίζει η συγκριτική αξιολόγηση των «δημοσκοπικών πρωτοβουλιών», των «χρόνων επιλογής» της διεξαγωγής τους (επικαιρικές φάσεις), τα φαινόμενα της «επιδημοσκόπησης» (δημοσκόπηση των επιπτώσεων από τον τρόπο δημοσίευσης των ευρημάτων της προηγούμενης δημοσκόπησης), καθώς και η τάση «διαρκούς δημοσκοπικής παρέμβασης» (Δημοσκοπική Δημοκρατία). Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στη συστηματική κριτική ανάλυση της «προδιαθετικής» διατύπωσης των ερωτήσεων και του συνεπόμενου προσανατολισμού των απαντήσεων, καθώς και της δημοσιογραφικής αξιοποίησής τους. Επί πλέον ο Τομέας επιδιώκει την ταξινόμηση και αρχειοθέτηση των ερευνών αυτών ώστε πέρα από τη συγχρονική τους χρησιμότητα να παρέχεται η δυνατότητα διαχρονικής ανάλυσης. Στο πλαίσιο αυτής της υπόθεσης τα δημοσκοπικά φαινόμενα εμφανίζουν ιδιαίτερο

ενδιαφέρον στο μέτρο που αποτελούν μηχανισμούς παράπλευρης «εξωεκλογικής πολιτικής επυμηγορίας» σε συνδυασμό με τον πολλαπλασιαστικό ρόλο που διαδραματίζουν τα Μέσα Γενικής Ενημέρωσης.

IV. ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Έχει ως αντικείμενο την αποτύπωση και κριτική προσέγγιση της «πολιτικής κουλτούρας» η οποία – ως ένα, λιγότερο ή περισσότερο, διάχυτο σύστημα ιδεών, προδιαθέσεων, στάσεων, πίστεων, προκαταλήψεων και μοιρασμένης «λογικής» – οδηγεί μια κοινωνία να σκέφτεται και να δρα πολιτικά είτε προς μια κυρίως κατεύθυνση είτε κυρίως προς μια άλλη.

Πρόκειται για «κατευθύνσεις-τύπους» που συγκροτούνται από τη θεωρητική συγκέντρωση των χαρακτηριστικών που παρατηρούνται συχνότερα στην εξεταζόμενη κατηγορία φαινομένων. Αποτελούν συνεπώς εννοιολογικά, ιδεατυπικά εργαλεία συγκριτικής ανάλυσης ενώ οι πραγματικοτήτες στις οποίες εφαρμόζονται είναι «αρικτές».

Η μελέτη της πολιτικής κουλτούρας γίνεται, όσο αυτό είναι εφικτό, όχι μόνο σε τοπικό, εθνικό ή κλαδικό επίπεδο αλλά και σε περιφερειακό ή ακόμα και στο πλαίσιο διευρυμένων ιστορικών και γεωγραφικών ενοτήτων που συγκροτούνται από περισσότερες «εθνικές» ή «πολυεθνικές» κοινωνίες.

Τα ιστορικά στερεότυπα και οι διαχρονικότεροι τρόποι «αντίδρα-

σης», λιγότερο ή περισσότερο συνειδητοποιημένοι, που διοικούν τις πολιτικές συμπεριφορές, το πώς προσλαμβάνουμε το παρελθόν, το δικό μας και των άλλων, το πώς αξιολογούμε την εξουσία και το πώς προ-τοποθετούμεθα απέναντι στις κοινωνικές μεταβολές, αποτελούν διασυνδέομενα αντικείμενα έρευνας.

Η σύγχρονη, άλλοτε έρπουσα και άλλοτε επιταχυνόμενη, «διεθνοποίηση» των εθνικών πολιτικών πολιτισμών και ο ρόλος των μέσων γενικής επικοινωνίας στη διαδικασία αυτή αποτελεί έναν ιδιαίτερο χώρο κριτικού προβληματισμού. Στο πλαίσιο αυτό καταγράφονται και αναλύονται τα φαινόμενα των υβριδικών ή των εθνοτικών πολιτικών πολιτισμών ως τάσεις προς τον έναν ή τον άλλον τύπο πολιτικής κουλτούρας.

Και τέλος η χρησιμοποίηση του πολιτισμού, με ή χωρίς εισαγωγικά, στις διαδικασίες διαμόρφωσης της διεθνούς κοινής γνώμης ή στους νέους χώρους της «πολιτιστικής διπλωματίας» που ήδη προαναφέραμε, επισημαίνεται, όπου αυτό επιχειρείται. Σε συνεργασία με τον Τομέα I ερευνόνται οι τύποι και τα αποτελέσματα αυτών των πρακτικών.

V. ΤΟΜΕΑΣ ΣΧΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ

Ο ρόλος των «νέων τεχνολογιών» στη διακίνηση αλλά και στη διαμόρφωση των πολιτικών πληροφοριών και των εντυπώσεων που αυτές προκαλούν, η ταχύτητα με την οποία αυτό συμβαίνει και η μετεξέλιξη των συστημάτων εκπομπής, πρόσληψης και ανάλυσης μηνυμάτων καθώς και η παραχολούθηση των αντιστοίχων διαδικτυακών ανατροφοδοτήσεων σε κοινωνικό-ψυχολογικό επίπεδο, αποτελεί το αντικείμενο έρευνας αυτού του Τομέα. Η μελέτη της σχέσης νέων τεχνολογιών, νέων επικοινωνιών και εξουσίας με ιδιαίτερη έμφαση στα φαινόμενα παραγωγής επικοινωνιακών κατεξουσιάσεων ή επικοινωνιακών ανισοτήτων μέσα από την αντιστοίχως άνιση διανομή της σύγχρονης τεχνολογίας και τεχνογνωσίας βρίσκεται στο κέντρο ενδιαφέροντος του V Τομέα.

Ταυτόχρονα η μελέτη των θεσμικών πλαισίων και των Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διέπουν τις σύγχρονες ραδιοτηλεοπτικές και τηλεπικοινωνιακές εφαρμογές και τη σχέση των τελευταίων με τα ψηφιακά και πολυδιαυλικά συστήματα

αποτελεί την προϋπόθεση μιας πραγματολογικής προσέγγισης για τη μελέτη των νέων «ποιοτικών» μορφών εξουσίας.

Η διαχίνηση και «παραγωγή» ειδήσεων, η «κατασκευή γεγονότων» και οι μετεπιπτώσεις αυτών των φαινομένων τόσο στις εσωτερικές όσο και στις διεθνείς πολιτικές σχέσεις επηρεάζεται και προσδιορίζεται συνεχώς και από τις νέες τεχνολογικές εφαρμογές. Παράλληλα η επιχειρηματική δραστηριότητα που αξιοποιεί τις εφαρμογές αυτές, στο μέτρο που εκ των πραγμάτων αποτελεί παροχή «ακαθολικών υπηρεσιών», επηρεάζει τόσο τους όρους λειτουργίας της δημοκρατίας όσο και τα πλαίσια άσκησης των ακτομικών δικαιωμάτων και «προστασίας των προσωπικών δεδομένων».

VI. ΤΟΜΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έχει ως χώρο έρευνας τη συστηματική προσέγγιση και μελέτη της ελληνικής πολιτικής ζωής και των προκλήσεων που διαμορφώνονται όχι μόνον από την τρέχουσα εσωτερική επικαιρότητα αλλά και από το διεθνή θεωρητικό διάλογο σε ζητήματα που απασχολούν το δημόσιο δίο της χώρας.

Με αιχμή τις εξελίξεις στον τομέα του πολιτικού λόγου αλλά και της δημόσιας επικοινωνίας γενικότερα ο Τομέας επιδιώκει να μελετήσει διακλαδικά και σε κάποια έκταση και διεπιστημονικά τη «ρητορική» λειτουργία των θεσμών, και των συμβολικών σχέσεων ελληνικής κοινωνίας και πολιτικής. Στο πλαίσιο της ερευνητικής στρατηγικής του Εργαστηρίου οι μελέτες αυτές είναι δυνατόν να αποτελέσουν βάση για τη διαμόρφωση προτάσεων πάνω στα γενικότερα προβλήματα «παράστασης», που απασχολούν τη χώρα, ή, σε συγκριτικό επίπεδο πάνω σε ανάλογα προβλήματα άλλων χώρων.

Επί πλέον ο Τομέας συλλέγει, ταξινομεί και διατηρεί αρχείο πηγών για τη μελέτη και την έρευνα της ελληνικής πολιτικής και επιλεκτικά και της ευρωπαϊκής. Τα αρχεία αυτά αποτελούν

μέρος των τεκμηρίων και της υποδομής που διαθέτει το Εργαστήριο στην προσπάθειά του να συμβάλλει στην αναβάθμιση της «παραδειγματικής» διδασκαλίας, πανεπιστημιακής ή άλλης.

VII. ΤΟΜΕΑΣ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗΣ

Ερεύνα τις συνέπειες, που φάνεται ότι έχουν επιφέρει οι εξελίξεις των τελευταίων χρόνων, στις μορφές πολιτικής και κοινωνικής εκπροσώπησης των σύγχρονων-αναπτυγμένων κοινωνιών. Η κρίση και οι συνεπαγόμενες μεταλλάξεις των παραδοσιακών θεσμών (λ.χ. συγκλιτικά και αποσυγκλιτικά κόμματα, πολυυστλεκτικά και μονουστλεκτικά, συνδικάτα εξουσίας ή αμφισβήτησης, η έκταση υποκατάστασης του ενός στο ρόλο του άλλου), η επιρροή που ασκούν σε αυτούς τόσο η οργάνωση της κρατικής εξουσίας όσο και η δυναμική που παρουσιάζουν τα λεγόμενα «νέα κοινωνικά χινήματα», αλλάζουν τα συστήματα εκπροσώπησης, όπως τουλάχιστον τα γνωρίσαμε λίγες δεκαετίες νωρίτερα. Το γεγονός θέτει σε δοκιμασία, αν δεν ανατρέπει, το υπάρχον επιστημονικό πλαίσιο ανάλυσης και δημιουργεί νέα δεδομένα για περαιτέρω ανάπτυξη νέων «τομεακών» θεωρητικών εργαλείων για την έρευνα του φαινομένου. Επί πλέον, προς αυτήν την κατεύθυνση πιέζει και η αυξανόμενη εμφάνιση και δράση μιας σειράς νέων και δυναμικών θεσμών και συνενώσεων της «κοινω-

νίας των πολιτών» όπως είναι οι «Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις», οι αδεξαμενές πολιτικής σκέψης» και οι πολυποίκιλες κινήσεις πολιτών. Οι «εταιρικές» αυτές εξελίξεις θέτουν επί τάπητος σημαντικές παραμέτρους της λειτουργίας της δημοκρατίας. Και τούτο γιατί αλλάζουν τις τεχνικές και το περιεχόμενο πολιτικής επικοινωνίας και φέρουν στο προσκήνιο συζητήσεις και προτάσεις όπως είναι π.χ. εκείνες που σχετίζονται με νέες μορφές εξουσιαστικής διαμεσολάβησης, κοινωνικού και πολιτικού πλουραλισμού (πληθυντικές κοινωνίες και υβριδικοί πολιτικοί πολιτισμοί) ενώ στο τεχνικό επίπεδο συνδέονται με την ψηφιακή δημοκρατία και την προοπτική ανάλυση της πολιτικής γενικότερα.

VIII. ΤΟΜΕΑΣ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ

Αντικείμενο του Τομέα είναι η μελέτη ορισμένων κλασικών κειμένων, εικόνων και μνημειακών χώρων ή αρχιτεκτονικών κατασκευών με ιδιαίτερο υφολογικό, φιλοσοφικό και ιδεολογικό ενδιαφέρον και η ανίχνευση της πολιτικής σκέψης που περικλείουν. Εξετάζεται η «ποιοβλητική» και «επιβλητική» λειτουργία μιας σειράς εκφραστικών συγθέσεων διαφόρων εποχών και καταγράφονται οι επικοινωνιακές τεχνικές που έκδηλα υπάρχουν ή υφέρπουν σε αυτές. Παράλληλα ορισμένα ελληνικά, λατινικά και νεότερα κλασικά ευρωπαϊκά κείμενα —όχι μόνο εκδήλως ή ευθέως πολιτικά— αλλά και άλλα, όπως φιλοσοφικά, φιλολογικά (πεζογραφικά ή ποιητικά), νομικά, θρησκευτικά, επιγραφικά ή και έργα τέχνης τα οποία «φιλοξενούν» ή «συγκαλύπτουν» λανθάνοντα φαινόμενα πολιτικού λόγου, αποτελούν αντικείμενο σημειολογικών προσεγγίσεων.

**B. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ
ΕΡΓΟΥ ΣΕ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ &
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ**

Το Εργαστήριο Πολιτικής Επικοινωνίας «υποστηρίζει» μαθήματα του κοινού προγράμματος σπουδών ή των επιμέρους κατευθύνσεων καθώς και ορισμένα από εκείνα των μεταπτυχιακών προγραμμάτων του Τμήματος. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην ύλη που συνδέεται αμέσως ή εμμέσως με τη μελέτη του πολιτικού λόγου, και τις μεθόδους ανάλυσής του, όπως η Πολιτική Επικοινωνία, η Μεθοδολογία της Πολιτικής Ανάλυσης (ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις «Υποκειμενικές Προϊδεάσεις» και τη συναντηματική φροτιση των ορολογικών συστημάτων), η Πολιτική Ψυχολογία, η Πολιτική Κοινωνιολογία, η Συγκριτική Πολιτική, και οι Σχέσεις Τέχνης και Εξουσίας.

Η υποστήριξη συνίσταται στη διάθεση υλικού, στη σχεδίαση «μαθήματος-τύπου» και στην παροχή τεχνικών μέσων που διευκολύνουν και βελτιώνουν την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου.

Η συγκρότηση πιλοτικών ομάδων από φοιτητές, επιστημονικούς συνεργάτες αλλά και νέους επιστήμονες που δρί-

σκονται στο πρώτο στάδιο της ερευνητικής τους άσκησης (χυρίως μεταπτυχιακοί φοιτητές ή υποψήφιοι διδάκτορες), στοχεύει στη μάθηση της «ελεγχόμενης συλλογής» και ταξινόμησης υλικού τόσο σε πρωτογενές όσο και σε δευτερογενές επίπεδο και στη συγγραφή και παρουσίαση μικρών δοκιμίων.

Σε άμεσο χρόνο σχεδιάζεται η λειτουργία σεμιναρίων που θα παρέχουν «αρχική» ή και «συνεχή» πολιτική κατάρτιση σε όσους θα ήθελαν να αποτελέσουν ή είναι στελέχη της Πολιτικής τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό ή κλαδικό-συνδικαλιστικό επίπεδο. Ιδιαίτερα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση το πρόγραμμα «Αυτοδιοίκηση - Ανάπτυξη - Δημοκρατία» βρίσκεται στο τελικό στάδιο επεξεργασίας. Τα προγράμματα αυτών των σεμιναρίων καταρτίζονται από κοινού με τους ενδιαφερόμενους φορείς ώστε να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε κατηγορίας.

Γ. ΑΡΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Τα Αρχεία του Εργαστηρίου, ορισμένα από τα οποία
άρχισαν να συγκροτούνται αμέσως μετά τη Μεταπολίτευση,
είναι «ανοικτά» και «εξελισσόμενα».

Είναι ανοικτά στο μέτρο που υποδέχονται συνεχώς νέα
τεκμήρια τόσο για την πολιτική ζωή γενικά όσο και για τον
πολιτικό λόγο ειδικότερα. Είναι δε εξελισσόμενα αφού τόσο
τα κριτήρια ταξινόμησης όσο και η λογισμική υποδομή με
την οποία υποστηρίζονται παρακολουθούν, όσο γίνεται, τα
διεθνή πρότυπα ώστε να διευκολύνεται η συγκριτική μελέτη
των τεκμηρίων ελληνικών και αλλοδαπών.

Είναι συνεπώς ευπρόσδεκτη κάθε δωρεά υλικού που προ-
σφέρεται στα Αρχεία αυτά (εικονολογικό, φωνητικό, έντυπο,
φωτογραφικό, μικρών «αντικειμένων», ή άλλου χαρακτήρα)
και συμβάλλει στον εμπλουτισμό της υπό διαμόρφωση τρά-
πεζας δεδομένων.

1 - ΑΡΧΕΙΟ ΕΙΚΟΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΦΙΣΑΣ

Τα συλλεγέντα «άθικτα τεχμήρια» αφισών συγκροτούν μία σχεδόν πλήρη σειρά αυτού του τύπου πολιτικής έκφρασης από το 1977 και μετά. Είναι χρονολογικά, κομματικά και θεματικά ταξινομημένα, ενώ σχεδιάζεται η μεταφορά τους σε οπτικούς δίσκους (DVD, CD-ROM) για την ευχερέστερη πρόσβαση αλλά και για τη διαφύλαξη και προστασία του πρωτογενούς υλικού.

Ιδιαίτερη σημασία έχει το Τμήμα της «πραγματικής αφισοκόλλησης» (η αφίσα στον τοίχο) καθώς και η εκλογική τοιχογραφία ή και ο «διάλογος αφισών» ή άλλων επιγραφών. Το υλικό αυτό είτε δρίσκεται αποτυπωμένο σε φωτογραφικές διαφάνειες που απαιτούν ειδικές συνθήκες συντήρησης και αποθήκευσης (υγρομετρικό περιβάλλον), είτε φυλάσσεται με τη μορφή αποτογισμένου υλικού.

2 - ΑΡΧΕΙΟ ΜΑΓΝΗΤΟΣΚΟΠΗΜΕΝΩΝ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

Σε μαγνητοσκοπημένη μορφή αποτυπώνεται και ταξινομείται ήδη το συνολικό γεγονός κάθε συμβατικής περιόδου της εκλογικής διαδικασίας (40 μέρες προ των εκλογών και 20 μέρες μετά). Προεκλογικοί λόγοι, υπαίθριες εκδηλώσεις, ιδιωτικές ή φύλοξενούμενες συγκεντρώσεις, (όσο αυτές οι τελευταίες είναι εφικτό να ανιχνευθούν και να καταγραφούν), τηλεοπτικές συζητήσεις και αντιπαραθέσεις, ραδιοφωνικές ομιλίες, σχόλια και γενικά ένα μεγάλο μέρος των πρωτοβουλιών και των εφευρημάτων με τα οποία διεκδικείται, σε επικοινωνιακό επίπεδο η εξουσία, αποτελούν αντικείμενο «διάσωσης» με την τεχνική σημασία του όρου.

Το υλικό αυτό συμβάλλει στη χαρτογράφηση και στην ολοκλήρωση της απεικόνισης της εκλογικής μας έκφρασης ενώ επιδιώκεται η διαδοχική μεταφορά του σε όλο και πιο σύγχρονες μορφές αποτύπωσης ώστε να αποτρέπονται ή έστω να περιορίζονται οι φθορές και οι αλλοιώσεις.

3 – ΑΡΧΕΙΟ ΕΝΤΥΠΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Μία συστηματική επιλογή και αποδελτίωση δημοσιευμάτων του ημερήσιου και περιοδικού τύπου και ενός τμήματος του διεθνούς που αφορούν άμεσα ή έμμεσα την πολιτική ζωή (ειδικευμένη αρθρογραφία, πολιτική ειδησεογραφία, πολιτική γελοιογραφία και φωτογραφία, συνεντεύξεις, κύρια άρθρα, παραπολιτικός λόγος, πολιτική κοσμικότητα και γενικότερα κάθε κεφαλενικό ή εικονογραφικό υλικό) δρίσκεται στο στάδιο μιας ταξινόμησης απολλαπλής προσέγγισης».

Για την εκλογική περίοδο ειδικότερα η συλλογή του υλικού και η συγκρότηση «αυτοτελών εκλογικών ενοτήτων» εντύπου πολιτικού λόγου αποτελεί ερευνητική προτεραιότητα παρά τις δυσκολίες που έχει η προσπάθεια τόσο σε ό,τι αφορά την αντίχνευσή του όσο και την υλικοτεχνική υποδομή για την υποδοχή του.

4 – ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΑΦΑΝΕΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ ΕΜΜΕΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΟΜΙΛΙΑΣ

Το αρχείο αυτό αν και είναι ιδιωτικό δρίσκεται στη διάθεση του Εργαστηρίου και αξιοποιείται στο πλαίσιο εικαστικής υποστήριξης του μεταπτυχιακού σεμιναρίου «Τέχνη και Εξουσία». Περιλαμβάνει ένα μεγάλο αριθμό διαφανειών ορισμένων «καλλιτεχνικών περιόδων» και «θεματικών ενοτήτων» και συνοδεύεται από παιδαγωγικούς φακέλους.

Η πολιτική ομιλία της ζωγραφικής ιδιαίτερα του ΙΘ' και Κ' αιώνα, επισημαίνεται και αναλύεται με αναφορά σε εικαστικά τεκμήρια ενώ ταυτόχρονα ανιχνεύεται η σχέση των τελευταίων με τη μουσική την αρχιτεκτονική, το θέατρο, τον κινηματογράφο και τη φιλολογική έκφραση του καιρού τους.

5 – ΑΡΧΕΙΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

Πρόκειται για μία συλλογή και αρχειοθέτηση η οποία δρίσκεται στην αρχή της συγκρότησής της και έχει ως στόχο την επιλογή και διαφύλαξη πρωτότυπων συνδυασμών μουσικού και πολιτικού λόγου που προτάθηκαν σε διάφορες εκλογικές ή άλλες «έκτακτες» περιόδους. Το «πολιτικό» τραγούδι και ο «πολιτικός» στίχος, ως συνάντηση ποιητικού και μουσικού λόγου χριτικού ή στρατευμένου, αποτελεί έναν ιδιαιτέρως σημαντικό τομέα πολιτικής έκφρασης για τον οποίο κάθε εισφορά ηχητικών τεχμηρίων ή άλλων πληροφοριών είναι και εδώ εξίσου ευπρόσδεκτη.

**Δ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ
ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
& ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ**

Στο πλαίσιο των κατά νόμο υποχρεώσεών του και στην έκταση που δεν παρεμποδίζεται το ερευνητικό του έργο, το Εργαστήριο Πολιτικής Επικοινωνίας και Μέσων Πληροφόρησης δύναται να λειτουργεί συμβουλευτικά σε οποιαδήποτε προσπάθεια διεθνούς παρέμβασης ή παρουσίασης της χώρας.

Για το σκοπό αυτό έχει συνεργασθεί ή συνεργάζεται με ειδικευμένους επιστήμονες και κρατικούς φορείς όπως π.χ. το Υπουργείο Τύπου (Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης) ή το Υπουργείο Παιδείας (Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης) ή την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών, κ.α.

Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας το Εργαστήριο αναλαμβάνει τη σύνταξη προτάσεων για τον εναρμονισμό της νομοθεσίας σε θέματα επικοινωνιών και τηλεπικοινωνιών τη συγγραφή κειμένων και την αισθητική μελέτη εκδόσεων που αφορούν σε θέματα τα οποία πρέπει να παρουσιασθούν με τη μεγαλύτερη δυνατή εθνική αξιοπιστία, ώστε να επιδιω-

χθεί, όσο γίνεται, η δημιουργία μίας ακριβούς εικόνας του τόπου σε διεθνές επίπεδο. Η παρουσίαση επιδιώκεται να είναι αυστηρά πραγματολογική.

Ε. ΘΕΣΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 287

Ίδρυση εργαστηρίου πολιτικής επικοινωνίας και μέσων πληροφόρησης στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών και καθορισμός του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τα άρθρα 50 παρ. 1 και 7 παρ. 5 του Ν. 1268/82 (ΦΕΚ 87 τ. Α'), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 48 παρ. 2 του Ν. 1404/1983 (ΦΕΚ 173 τ. Α').
2. Τη γνώμη της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών (συνεδρίαση: 1/16.10.85).
3. Την 150/1986 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση του Γραμματέα Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1.

Ίδρυσις.

Ιδρύεται στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών, εργαστήριο πολιτικής επικοινωνίας και μέσων πληροφόρησης.

Το εργαστήριο ανήκει στον τομέα πολιτικής επιστήμης και μέσων μαζικής επικοινωνίας και εξυπηρετεί το γνωστικό αντικείμενο της πολιτικής επικοινωνίας.

Άρθρο 2.

Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας.

Ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας του ιδρυομένου με το προηγούμενο άρθρο εργαστηρίου καθορίζεται, σύμφωνα με τους ορισμούς των επομένων άρθρων.

Άρθρο 3.

Αποστολή.

Το εργαστηριο πολιτικής επικοινωνίας και μέσων πληροφόρησης έχει ως αποστολή:

α) Την ερευνητική εργασία στους ειδικούς τομείς του γνωστικού αντικείμενου της πολιτικής επιστήμης και των μέσων μαζικής επικοινωνίας.

β) Την ανάπτυξη και καλλιέργεια νέων ερευνητικών προγραμ-

μάτων για τη μεθοδολογική και θεωρητική ανάπτυξη του επιστημονικού αυτού κλάδου.

γ) Το συντονισμό των εκτελουμένων εργασιών σε όλους τους επιμέρους ερευνητικούς χώρους και τη λειτουργική διασύνδεσή τους από διοικητική και επιστημονική άποψη.

δ) Τη συνεργασία κάθε μορφής, λειτουργική, συμβατική ή άλλη, με όλα τα ελληνικά και αλλοδαπά κέντρα ερευνών, ακαδημαϊκά ιδρύματα, δημοσιογραφικές ενώσεις τύπου και πληροφορησης, πρακτορεία ειδήσεων κ.λπ., εφόσον οι επιστημονικοί στόχοι τους συμπίπτουν, συμβαδίζουν ή άλληλοσυμπληρώνονται με εκείνους του εργαστηρίου μέσα σε πνεύμα αμοιβαιότητας και συλλογικής δουλειάς.

ε) Την ανάπτυξη προγραμμάτων έρευνας για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

στ) Τη συμβολή για την αριστερη διδασκαλία των μαθημάτων του τομέα αλλά και του τμήματος γενικότερα στο προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό επίπεδο εκπαίδευσης και για τη μελέτη κάθε είδους εκλογικού υλικού.

ζ) Τη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για τη συμμετοχή όσων προπτυχιακών φοιτητών ενδιαφέρονται στα ερευνητικά προγράμματα και την προώθηση μεταπτυχιακών φοιτητών προς εξειδίκευση, για τη μελλοντική στελέχωση του εργαστηρίου με το κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό.

η) Την επιδίωξη συνεργασίας στον τομέα της έρευνας με μέλη του Δ.Ε.Π. των άλλων τομέων του τμήματος ή των άλλων

τμημάτων του Πανεπιστημίου Αθηνών και λοιπών ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

θ) Την οργάνωση σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων, διαλέξεων, δημοσιεύσεων, μετακλήσεων διεθνώς αναγνωρισμένων προσωπικοτήτων και επιστημόνων κ.λπ. για την πρόοδο και καθιέρωση του εργαστηρίου.

ι) Την υποστήριξη του εκτελουμένου έργου από τους διάφορους κρατικούς φορείς με γνώμονα τη συμβολή στην κοινωνική ανάπτυξη και στην ανάπτυξη των μέσων μαζικής επικοινωνίας. Η εξυπηρέτηση όμως των δημοσίων υπηρεσιών δεν είναι δεσμευτική για το εργαστήριο και δεν είναι δυνατό να γίνεται σε βάρος των κυρίων ερευνητικών του εργασιών.

ια) Την εκδίκαση των πτυχιούχων στα λειτουργήματα τύπου και στην παροχή ειδικευμένης γνώσης στα οπτικοακουστικά μέσα.

ιβ) Τη δημιουργία ειδικής βιβλιοθήκης και αρχείου με συστήματα VIDEO και φιλμογράφησης.

Άρθρο 4.

Διοίκηση.

Το εργαστήριο πολιτικής επικοινωνίας και μέσων πληροφόρησης διευθύνεται από διευθυντή μέλος Δ.Ε.Π. του τομέα πολιτικής επιστήμης και μέσων μαζικής επικοινωνίας που ανήκει κατά προτεραιότητα στις βαθμίδες του Αναπληρωτή καθηγητή ή του

Καθηγητή, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 1 του Ν. 1268/82. Ο διευθυντής εκλέγεται με τη διαδικασία που προβλέπεται από τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 7 του Ν. 1268/1982. Μέχρι να εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα ο διευθυντής εκλέγεται από τη γενική συνέλευση του τμήματος.

Άρθρο 5.

Αρμοδιότητες διευθυντή.

Ο διευθυντής του εργαστηρίου έχει τις αρμοδιότητες που ορίζει το άρθρο 7 του Ν. 1268/82 και επιπλέον:

- Μεριμνά για την οικονομική διαχείριση των εσόδων του εργαστηρίου.
- Μεριμνά για την κατανομή των χώρων του εργαστηρίου.
- Εισηγείται στον τομέα τους υπόλογους αναλωσίμων υλικών και του κινητού εξοπλισμού.
- Καταρτίζει και εισηγείται στον τομέα το πρόγραμμα λειτουργίας του εργαστηρίου.
- Μεριμνά για τη στελέχωση του εργαστηρίου με το αναγκαίο προσωπικό.
- Μεριμνά για την τήρηση του προγράμματος λειτουργίας του εργαστηρίου και συντονίζει το εκπαιδευτικό και ερευνητικό του έργο.
- Υπογράφει κάθε εξερχόμενο έγγραφο.

Άρθρο 6.
Χώρος.

Χώρος του εργαστηρίου είναι ο χώρος του κτηρίου που στεγάζεται ο τομέας πολιτικής επιστήμης και μέσων μαζικής επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων και των ειδικών εγκαταστάσεων με τον τεχνικό εξοπλισμό για τη διενέργεια των ερευνητικών προγραμμάτων.

Χώρος του θεωρείται επίσης το γραφείο του διευθυντή του εργαστηρίου, τα γραφεία της γραμματείας του εργαστηρίου καθώς και κάθε άλλος χώρος που ειδικά διατίθεται για την εγκατάσταση του εργαστηρίου.

Άρθρο 7.
Συνεργασία.

Στα πλαίσια της αποστολής του εργαστηρίου, σύμφωνα με την παράγραφο δ' του άρθρου 3 του παρόντος προεδρικού διατάγματος, ο διευθυντής του εργαστηρίου καθορίζει τις μονάδες εκείνες, κρατικές ή ιδιωτικές, με τις οποίες συμβάλλεται ή συνεργάζεται το εργαστήριο, για την εκπόνηση συγκεκριμένων ερευνητικών προγραμμάτων.

Άρθρο 8.
Λειτουργία.

Με απόφαση του διευθυντή ορίζονται οι υπεύθυνοι και συνε-

πεύθυνοι των ερευνητικών χώρων - εργαστηριακών μονάδων. Τα κριτήρια επιλογής αφορούν την έρευνα γενικά, το αντιεκίμενο με το οποίο ασχολείται το συγκεκριμένο ερευνητικό εργαστήριο, την παιδεία και την εργαστηριακή πείρα του επιστημονικού προσωπικού. Ο διευθυντής του εργαστηρίου μπορεί να καλεί συμβουλευτικά σε συσκέψεις τους υπεύθυνους και συνυπεύθυνους των ερευνητικών χώρων - εργαστηριακών μονάδων όταν συζητούνται θέματα της αρμοδιότητάς τους, να αναθέτει εισηγήσεις σε έναν ή περισσότερους από αυτούς και να συγκροτεί επιτροπές μελέτης ειδικών προβλημάτων. Οι υπεύθυνοι και συνυπεύθυνοι των ερευνητικών χώρων - εργαστηριακών μονάδων ορίζονται για μια τριετία, αλλά η θητεία τους μπορεί να ανανεώνεται χωρίς περιορισμούς.

Με εισήγηση του διευθυντή στα αρμόδια πανεπιστημακά όργανα είναι δυνατή η πρόσληψη διακεκριμένων επιστημόνων στο χώρο του τύπου και των ραδιοτηλεοπτικών μέσων για την παροχή ειδικής και τεχνικής κατάρτισης των φοιτητών, σύμφωνα με το άρθρο 18 παρ. 2 του Ν. 1268/82.

Άρθρο 9.
Πρωτόκολλο ερευνητικής εργασίας.

Η διαδικασία για την έναρξη μιας ερευνητικής εργασίας στο εργαστήριο ανεξάρτητα αν αυτή θα αποτελέσει διδακτορική διατριβή, απλό ερευνητικό πρόγραμμα ή άλλη κατ' ανάθεση ερευ-

νητική δουλειά μέσα στα πλαισια του τομέα, γίνεται έτσι ενιαίου πρωτοκόλλου ερευνητικής εργασίας. Τα έντυπα για το ερευνητικό πρωτόκολλο προμηθεύονται οι ενδιαφερόμενοι από τη γραμματεία του εργαστηρίου με ενιαίο αύξοντα αριθμό πρωτοκόλλου.

Το συμπληρωμένο ερευνητικό πρωτόκολλο κατατίθεται και παραμένει στο αρχείο ερευνητικών πρωτοκόλλων της γραμματείας του εργαστηρίου, ενώ αντίγραφά του παραδίδονται στον επιστήμονα ερευνητή, στο διευθυντή του τομέα, στο διευθυντή του εργαστηρίου και στον υπεύθυνο του ερευνητικού εργαστηρίου ή των ερευνητικών χώρων - εργαστηριακών μονάδων, οι οποίοι σχετίζονται με το γνωστικό αντικείμενο της ερευνητικής εργασίας. Το αρχικό ερευνητικό πρωτόκολλο και τα αντίγραφά του ενημερώνονται σταδιακά ανάλογα με την πορεία του ερευνητικού έργου.

Η έγκριση του ερευνητικού πρωτοκόλλου γίνεται από το διευθυντή του εργαστηρίου ο οποίος καθορίζει και την ημερομηνία της τυπικής έναρξης των ερευνητικών εργασιών. Τα μέλη του Δ.Ε.Π. του τομέα δικαιούνται να ζητήσουν αντίγραφο του ερευνητικού πρωτοκόλλου καθ και την τακτική ενημέρωσή τους επί της πορείας της ερευνητικής εργασίας.

Κανένα όργανο του τμήματος δεν μπορεί να επιβάλει ή να επιτρέψει οποιασδήποτε μορφής μυστικότητα στις εργασίες που πραγματοποιούνται, με εξαίρεση τα συλλεγόμενα στοιχεία έρευνας. Ο χαρακτήρας όλων των εκτελουμένων έργων του εργαστηρίου είναι δημόσιος και στοχεύει στο κοινό συμφέρον. Πρωτόκολλο ερευνητικής εργασίας συντάσσουν όλοι ανεξάρτητα οι ερευνη-

τές είτε αυτοί είναι φοιτητές προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών σπουδών, μέλη του Δ.Ε.Π. του τομέα ή του τμήματος, μέλη του Δ.Ε.Π. άλλων τμημάτων του Πανεπιστημίου Αθηνών ή άλλων ελληνικών Πανεπιστημίων, ξένοι επιστήμονες, επιστημονικοί σύμβουλοι των δημοσίων υπηρεσιών, επιστήμονες εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα κ.λπ. Τα κύρια μέλη από τα οποία αποτελείται το πρωτόκολλο ερευνητικής εργασίας είναι τα ακόλουθα:

1. Ονοματεπώνυμο κύριου ερευνητή ή κυρίων ερευνητών.
2. Ονοματεπώνυμο συνερευνητή ή συνερευνητών.
3. Τίτλος.
4. Θεματική παρουσίαση.
5. Περιγραφή του είδους της εργασίας, που θα κάνει κάθε ένας από τους συμμετέχοντες στην έρευνα.
6. Σκοπός της έρευνας.
7. Γλικό της έρευνας.
8. Μεθοδολογία.
9. Προκαταρκτική έρευνα.
10. Βιβλιογραφία.
11. Προϋπολογισμός.
12. Αιτιολογία δαπάνης.
13. Πηγές χρηματοδότησης.
14. Έγκριση χρηματικού ποσού, ποσό, ημερομηνία και όροι έγκρισης.
15. Πορεία ερευνητικής εργασίας.
16. Προβλεπόμενη ημερομηνία περάτωσης εργασίας.

17. Εργαστήρια όπου θα γίνει η έρευνα.
18. Βοηθητικό προσωπικό.
19. Ανακοίνωση και δημοσίευση εργασίας.
20. Ανάτυπα ανακοινώσεων και δημοσιεύσεων.

Σκοπός του ερευνητικού πρωτοκόλλου είναι ο καλύτερος προγραμματισμός και συντονισμός της έρευνας, που διεξάγεται στο εργαστήριο.

Άρθρο 10.

Διαδικασία έγκρισης ερευνητικής εργασίας.

Μεταβατικά και μέχρι να οργανωθούν οι μεταπτυχιακές σπουδές, σύμφωνα με το άρθρο 81 του Ν. 1566/85, το πρωτόκολλο ερευνητικής εργασίας για διδακτορική διατριβή συμπληρώνεται από τον υποψήφιο διδάκτορα σε συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή ή και με άλλο μέλος της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, όπως ορίζεται από το άρθρο 36, του Νόμου 1268/1982. Ο επιβλέπων καθηγητής και η συμβουλευτική επιτροπή συνεργάζονται με το διευθυντή του εργαστηρίου και τους συνυπεύθυνους των ερευνητικών χώρων - εργαστηριακών μονάδων καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής κάθε συγκεκριμένου υποψηφίου. Επιβάλλεται όπως ο υποψήφιος διδάκτορας με τον επιβλέποντα καθηγητή και τα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής έλθουν σε επαφή με το διευθυντή του εργαστηρίου και του (συν) υπεύθυνους των ερευνητικών χώ-

ρων - εργαστηριακών μονάδων πριν από την κατάθεση του ερευ-
νητικού πρωτοκόλλου για την επεξεργασία των τεχνικών λεπτο-
μερειών και των βελτιωτικών προτάσεων αναφορικά με τη διδα-
κτορική διατριβή.

Άρθρο 11.

Πόροι του εργαστηρίου.

Πόροι του εργαστηρίου είναι:

- α) Οι πιστώσεις που χορηγούνται από τον οικείο τομέα, σύμ-
φωνα με τη διαδικασία του άρθρου 9 (παρ. 2) του Ν. 1268/82.
- β) Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών, σύμφωνα με το άρθρο
3 (παρ. 3) του Π.Δ. 159/1984.
- γ) Οι κληρονομιές, κληροδοτήματα, δωρεές και κάθε άλλη
οικονομική ενίσχυση, που προέρχεται από ημεδαπά ή αλλοδαπά
φυσικά και νομικά πρόσωπα.

Άρθρο 12.

Βιβλία και λοιπά τηρούμενα στοιχεία.

1. Για τις ανάγκες του εργαστηρίου τηρούνται τα ακόλουθα
βιβλία και στοιχεία:

- Βιβλίο πρωτοκόλλου.
- Βιβλίο περιουσιακών στοιχείων.
- Φάκελος οικονομικών στοιχείων για κάθε έτος.
- Κατάλογος επιστημονικών βιβλίων και περιοδικών.

2. Με απόφαση του διευθυντή του εργαστηρίου είναι δυνατό να ορίζονται εκτός των ανωτέρω και άλλα βιβλία, τα οποία κρίνονται αναγκαία για την εύρυθμη λειτουργία του εργαστηρίου.

Άρθρο 13.

Τεκμήριο αρμοδιότητος.

Για οποιαδήποτε αμφισβήτηση σχετικά με τη λειτουργία και την αποστολή του εργαστηρίου αρμόδια όργανα είναι η γενική συνέλευση του τομέα στον οποίο ανήκει και η γενική συνέλευση του τμήματος.

Στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 6 Αυγούστου 1986

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ

**ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ**

Κρίνη Καφέρη

Δρ. της Επικοινωνίας και του Πολιτισμού

Νίκος Κωνσταντόπουλος

Δρ. της Επικοινωνίας

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ:

Ειρήνη Αθανασιάδου, Υπ. Δρ.

Επιστημονικός Συνεργάτης

Αίνη Γιαννακάκου, υποψ. διδάκτωρ

Επιστημονικός Συνεργάτης

Αντώνης Μπαχαλούμης, Καθηγητής Μ.Ε.

Βάλια Αρανίτου, υποψ. διδάκτωρ

Νίκος Κάπλαντζης, υποψ. διδάκτωρ

Κυριάκος Μανωλάκος

Κωνσταντίνος Μπάσιος, υποψ. διδάκτωρ

Με την ευκαιρία της έκδοσης του ενημερωτικού τεύχους 2002-2003 του Εργαστηρίου Πολιτικής Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, θα θέλαμε ιδιαίτερα να ευχαριστήσουμε, τον τ. Πρύτανη Καθηγητή κ. Π. Γέμπτο για την αμέριστη συμπαράστασή του στην προσπάθειά μας καθώς και τον τ. Πρύτανη Καθηγητή κ. Κ. Δημόπουλο για τη μεγάλη βοήθεια που μας παρέσχε στη συγκρότηση του βασικού ηλεκτρονικού εξοπλισμού του Εργαστηρίου.

Είμαστε ακόμα ευγνώμονες σε όλους τους διατελέσαντες Προέδρους του Τμήματος μας και στους Διευθυντές των Τομέων, καθώς και σε όλους τους συναδέλφους που ενεθάρρυναν την προσπάθειά μας.

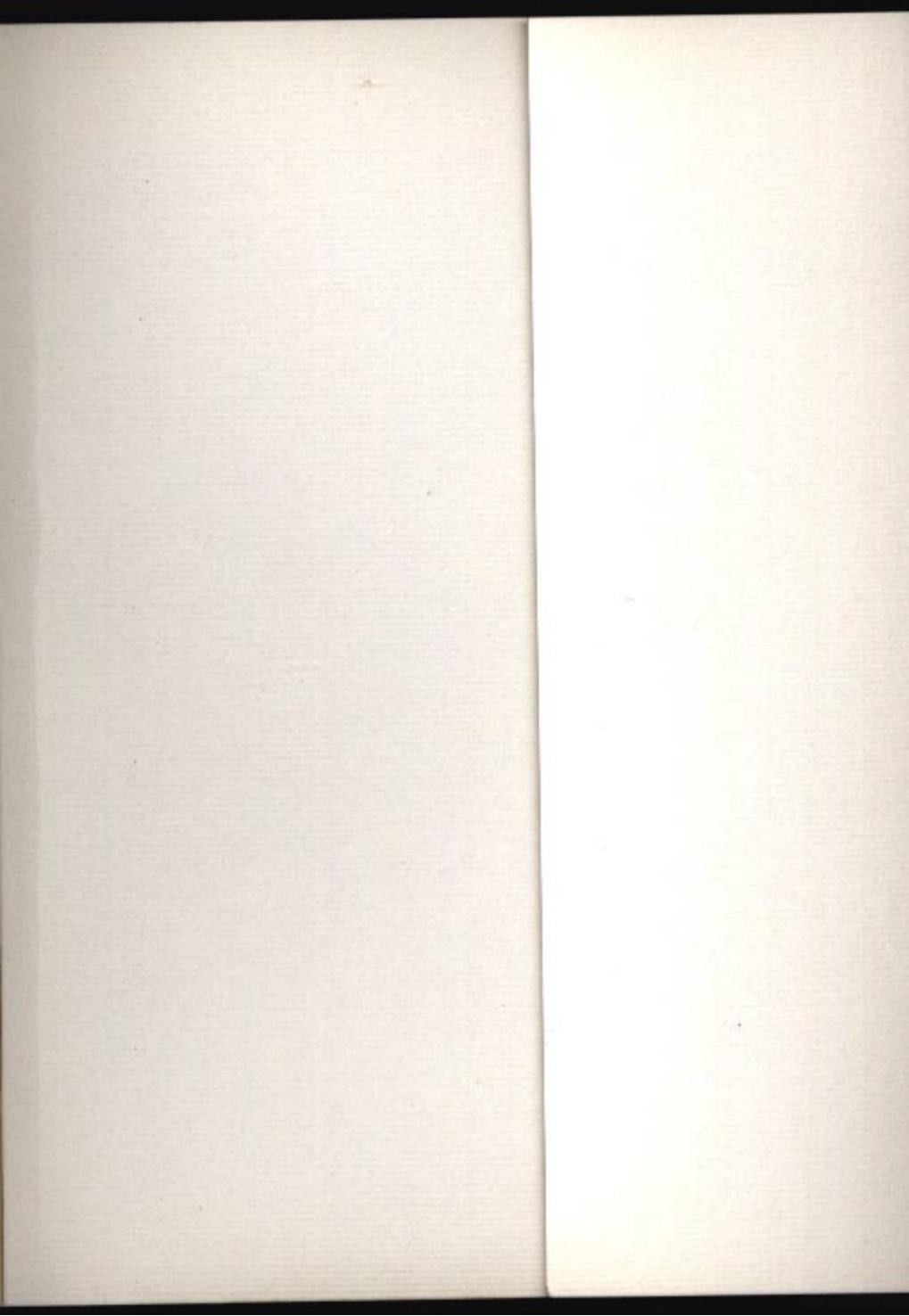
Σε εκείνους τους φοιτητές και τις φοιτήτριες που εργάσθηκαν κατά καιρούς στο Εργαστήριο θα θέλαμε να τους πούμε ότι η παρουσία τους και οι συζητήσεις που είχαμε μαζί τους ήταν κάτι παραπάνω από χρήσιμες. Ήταν δημιουργικές.

Στο Διευθυντή των Τεχνικών Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου

Αθηνών κ. Α. Θεοφανόπουλο για την άμεση πάντα συνδρομή του, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, οφείλουμε πολλά.

Το τεχνικό προσωπικό του Κτηρίου Κωστή Παλαμά και όλοι όσοι εργάζονται με διάφορες ιδιότητες στους χώρους της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, όπως η κ. Αλέκα Κυπαρίσση, υπεύθυνη του Κτηρίου, δεν μπορούν να παραληφθούν στην αναγνώριση που τους οφείλουμε για τη φροντίδα που μας παρέχουν. Η συμπαράσταση του κ. Βασίλη Ζαμπράκου τις απογευματινές ώρες, στην προετοιμασία της αίθουσας για τα μεταπτυχιακά σεμινάρια, πρέπει ιδιαίτερα να υπογραμμισθεί.

Τέλος, ιδιαίτερες ευχαριστίες απευθύνουμε στον κ. Αν. Ν. Σάκκουλα για την ευγένειά του να αναλάβει τη δαπάνη έκδοσης αυτού του εντύπου αλλά και γενικότερα για την υποστήριξη που περιοδικά μας παρέχει σε ανάλογες ανάγκες μας.

Προσφορά των Εκδόσεων Αντ. Ν. Σάκκουλα